

Dorpscanon van Folsgeare

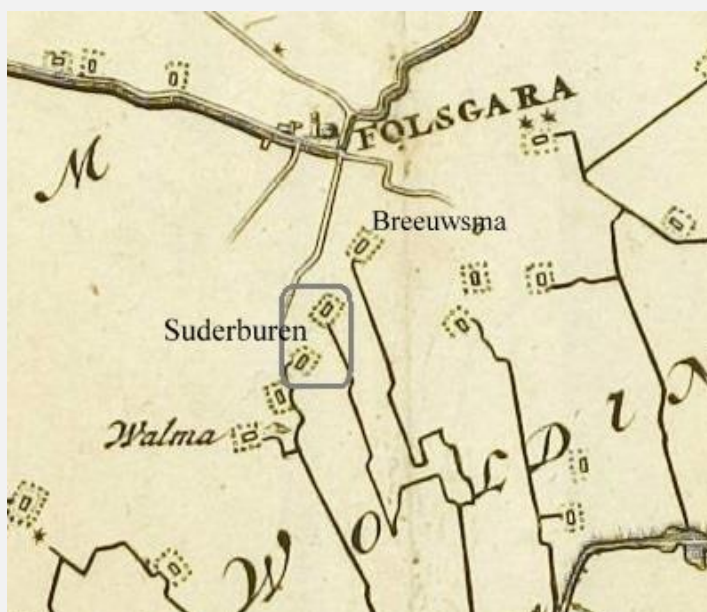
Eastimmerwei 23, Suderburen

© Foto Atse Bruin

Eastimmerwei 23, Suderburen

Suderburen is een buurschap onder het later gestichte Folsgeare. In 1700 is de noordelijke boerderij, 42 pondemaat groot, in gebruik bij Anske Thomas. De zuidelijke boerderij, 25 pondemaat groot, wordt gebruikt door Dirk Jacobs. In 1708 hebben beide boerderijen dezelfde eigenaar en gebruiker. Later worden ze samengevoegd tot één grote boerderij.

Op de kaart van Schotanus uit 1718 staan de twee boerderijen nog apart ingetekend.

Taeke Jans Westendorp is op 4 juli 1797 geboren in Piaam. Hij trouwt in 1819 met Marijke Sibbles van der Werf. Na hun huwelijk huren ze de boerderij Suderburen

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

van Lambertus de Haan en Eeltje de Hengst. Hier wordt in 1820 zoon Jan geboren en in 1823 Sible Taekes.

Begin februari 1825 steekt er een zware noordwesterstorm met orkaankracht op, die, gecombineerd met springtij, het water in de Zuiderzee hoog opzweept tegen de Friese kust. Van 3 op 4 februari breken de zeedijken door en al snel stroomt het water door de straten van Lemmer. Op zaterdag 5 februari, na een dijkdoorbraak bij Workum, staat de polder bij It Heidenskip onder water. Taeke Jans heeft nog geen idee wat er zich circa 20 kilometer verderop afspeelt. Op zondag 6 februari ligt hij nog te slapen als de arbeider bij zijn bed komt. Hij vertelt dat ze moeten meehelpen om de Hemdyk te verstevigen omdat de zeedijken zijn doorgebroken. Hij schrijft in zijn dagboek: *Ik wou niet, maar moest eindelijk gelooven, want toen ik op kwam en uithuis gong toen zag ik van verre meedere menschen op den Dijk arbeiden en arbeiders met hun werktuigen erheen trekken en eindelijk stuurde ik mijn arbeider er ook heen*"". Hij is echter nog niet onder de indruk, want hij gaat met zijn vrouw eerst nog naar de R.K.-kerk in Bolsward. Op de terugweg hoort hij echter van meerdere mensen dat het menens is. Hij brengt zijn vrouw, die zwanger is, naar haar ouders in Sneek. Hij legt een noodvoorraad voedsel aan op de zolder.

afbeelding collectie Zuiderzeemuseum

Het ondergelopen land is blauw gekleurd.

Een gedeelte van het vee wordt naar Sneek gedreven. Daarna leggen ze een dijkje om de boerderij aan. Het dijkje is te zwak en het laatste vee moet ook in veiligheid worden gebracht. Op 11 februari is het water weer zover gezakt dat ze het vee per

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

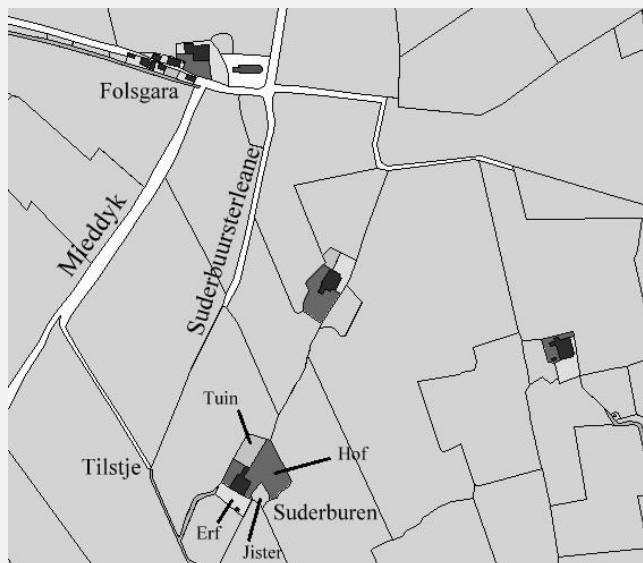
boot terugbrengen naar de boerderij. De dertiende wil Taeke Jans weer ter kerke gaan, maar de boot is vol. Hij gaat daarom op zijn paard. Het dier moet zo nu en dan nog tot de buik door het water lopen. Daarna zakt het peil geleidelijk en kunnen ze de schade opnemen.

Marijke bevalt in oktober 1825 van een zoon die Taeke Taekes wordt genoemd. Een direct gevolg van de overstroming is een grote uitbraak van ziekten. Taeke Taekes wordt ziek en overlijdt in oktober 1826, één jaar oud. Marijke bevalt in december 1826 van een jongen die weer Taeke wordt genoemd. Marijke Sibles van der Werf overlijdt op 5 november 1828 op 29-jarige leeftijd. De burens Klaas Feddes Breeuwsma en Gorrit Pieters van der Goot van Walmastate doen aangifte van haar overlijden.

Sible Taekes Westendorp, de tweede zoon van Taeke Jans en Marijke Sibles van der Werf, is één van de hoofdpersonen in het boek "De Oerpolder" van Hylke Speerstra. Hierin wordt zijn leven beschreven met zijn vrouw Margaretha Tjebbes Hettinga uit Nijland op de boerderij Groot Welgelegen in It Heidenskip.

De koprompboerderij staat nog op deze kaart van 1832 .

Kadaster kaart 1832

In 1831/1832 wordt er door de eigenaren een nieuwe boerderij neergezet. De oude koprompboerderij wordt vervangen door een grote stelp boerderij. Wanneer Taeke Westendorp hertrouwt op 5 maart 1832 met Sipkie Jarigs Meyer, kasteleinsdochter van herberg 'het Hoogehuis' uit Sneek, beginnen ze op een nieuwe boerderij. Twee maanden na het huwelijk wordt Geertruida geboren en in 1833 volgt Dominicus. De huurprijs van de nieuwe boerderij ligt een stuk hoger

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

dan die van de oude. Taeke Jans besluit te verhuizen. Het gezin gaat naar Exmorra waar in 1836 Juliana Maria wordt geboren.

De eigenaren plaats en op 10-10- 1834 in de LC de volgende advertentie:

Bij besloten briefjes TE HUUR Eene ZATHE en LANDEN met Nieuwe SCHUUR en HUIZINGE enz. gelegen te Folsgeare gekwoteerd no 2, groot ruim drie en dertig bunder, alle Greidlanden voor den tijd van 5 of 7 jaren ter keuze van de Verhuurders; thans door Taeke J Westendorp en Vrouw bewoond en gebruikt tot St Petri en Mei 1835

LC 17-04-1835:

VOORNAAM BOEREBOELGOED: *De Notaris F. J. de BOER te Makkum en A. W. NAUTA te IJlst zullen door het Ministerie van laatstgenoemden Maandag den 4 Mei 1835 des morgens ten 9 ure ten huize van Taeke Jans Westendorp, Boer te Folsgeare, in het openbaar by boelgoed en tegen gereede betaling presenteren te verkoopen 40 Stuks puik best HOORNVEE voor het meerendeel bles en witkopen , zeer geschikt voor den handel naar Holland , bestaande in 21 melke en kalve Koeien , 2 vare dito, 12 Rieren, 5 Hokkelingen alsmede 7 a 8 Suipkalveren, 11 Biggen en een Hiemdog*

Wijders een beste Kapwagen met raam en dissel, eene Chais, 3 Hooiwagens, 2 Aardkarren 1 Kaaspers, 1 Kaasvat, 1 Koeltrog, 1 groote Brokade, 1 Schapenrib ,1 Landrol, 10 koperen Meikaden, 6 houten Emmers, Harken Vorken en verdere Boeregereedschappen.

Alsmede nog 9 Bedden met hun toebehooren en enige Meubelen waaronder 1 Mangel en 2 Tafels

NB Op het Hornleger noch in de Schuur of Boerenhuizing In dezen zullen Koekdissen Koekblokken noch Tapperijen worden toegelaten.

Er komen wel gegadigden voor de boerderij maar de hoge huurprijs schrikt nieuwe bewoners af.

De eigenaren besluiten de boerderij zelf te beheren tot 1839. Daarna wordt de boerderij voor een iets lagere huurprijs verhuurd aan Hessel Rintjes Boschma. Hij is een zoon van Rintje Jans Boschma en Trijntje van der Meer. Hessel Rintjes trouwt in 1839 met Bottje Meinderts Wynia uit Tzum. Op Suderburen worden Rintje 1840, Akke 1842 overleden 1843, Meindert 1844 overleden 1850, Akke 1847 en Hilbrand geboren.

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

Daarna verhuist het gezin Boschma naar Tsjærddyk 31 waar ze de boerderij kopen van Gerrit Feikes van der Meer die in 1850 is overleden.

Wanneer de erven van familie de Haan en Rooswinkel de boerderij in 1850 willen verkopen, is de naam Suderburen in de volksmond Suurburen geworden. Later wordt de boerderij ook Suraburen genoemd.

In de LC van november 1850 staat de boerderij als volgt beschreven:

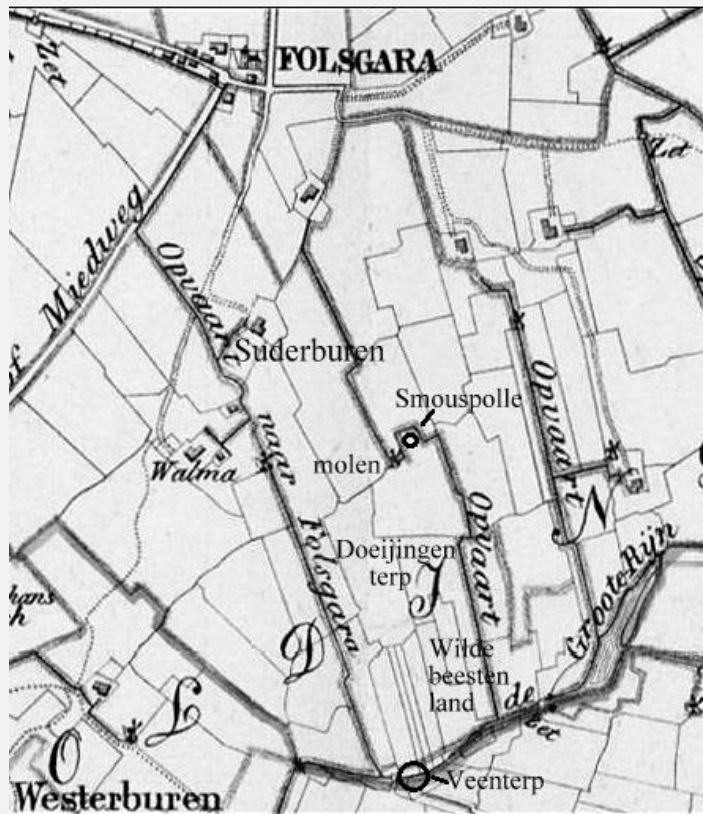
Eene uitmuntend vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN met hechte en sterke STELPHUIZINGE geq. No 2 SCHUUR, VARKENSHOK, HIEMINGE, HOVINGE, WATERMOLEN, BOOMEN en PLANTAGIE c a, staande en gelegen op Suurburen, onder Folsgeare Kadaster gemeente Nieuwland sectie C no 18, 19, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42 en 419 en sectie A no 372 en 461 (it Werp) Grootte 32 bunder 23 roeden en 44 ellen. Sectie C nog no. 20 20a 21 21a 20b en 21b groot een bunder 61 roeden en 70 ellen. Verhuurd aan Hessel Rintjes Boschma en Vrouw tot St Petri den 12 Mei 1852 en alsdan vrij te aanvaarden.

Sipke Gabes Kooistra, getrouwd met Yke Ruurds Abma van Scheender state, wordt de nieuwe eigenaar van de boerderij. Hij moet na taxatie echter o.a. overnemen van de huurder: *de karnmolen, de grootte buthuiszolder, de melkkoelderij, de borden in de molkenkelder, de kippenterminal, de losse zolder en borden in het vuurhok, het varkenshok met steigerhout, en het hek met palen, leggers, pomp van de uitreeddam aan de hieminge. Verder nog vier graven aan de zuidkant van de kerk op de hoek van het pad naar de hoofddeur, de vier zuidelijkste van de acht naast elkaar gelegen graven.*

Het land bij de boerderij loopt vanaf de Mieddyk langs de Folsgeasteropvaart tot aan de Ald Rien. Het is een gebied met een rijk historisch verleden waar voor het begin van de jaartelling al een boerderij op een veenterp aan de Ald Rien staat. Acht eeuwen later ligt tussen de Ald Rien en de huidige boerderij Suderburen de Doeijingen terp. Het gebied ten zuiden ervan wordt de Gerbahem genoemd. Het land ten noorden van de Ald Rien was nog niet geëgaliseerd, maar is doorsneden met diepe slenken. Dit gedeelte krijgt de naam “wildebeesten land” en is alleen geschikt om er jongvee te laten grazen. De bemaling van de polder wordt gedaan met een molen, later een tjasker, die op een stukje grond bij de Smous Polle staat.

Dorpscanon van Folsgeare

Eastimmerwei 23, Suderburen

kaartje Eekhoff

Rinke Douwes Reitsma uit Schraard trouwt op 28 mei 1853 met Rinske Sipkes Kooistra. Na hun trouwen worden ze boer en boerin op Suderburen. Hier worden Yke 1855, Janke 1856 (overleden 1862), Liesbert 1858, Hinke 1861, Janke 1863 (overleden 1864), Janke 1865 (overleden 1865), Douwe 1867, Janke 1870, Sipke 1874 en Hiltje 1876 geboren.

Begin 1867 is er een aanbesteding voor een grote verbouwing van de boerderij. Dit wordt door timmerman Pieter Willems Twijnstra uit het dorp gecoördineerd. Wat er wordt verbouwd, wordt niet vermeld.

Oudste zoon Douwe Rinkes Reitsma trouwt in 1891 met Elizabeth Zandstra uit Jutrijp. Ze is de dochter van Meije Zandstra en Cornelia Bremer. Douwe is de beoogde opvolger van Rinke Douwes Reitsma. Hij wordt eerst boer in IJlst. Hier worden Rinke 1893, Cornelia 1896, Meije 1898 en Sipke in 1901 geboren.

Na het overlijden van Yke Ruurds Abma erft dochter Rinske Sipkes Kooistra de boerderij met 5 bunder land erbij.

Wanneer Rinske Sipkes Kooistra in 1897 op 64-jarige leeftijd overlijdt, blijft Rinke Douwes Reitsma nog door boeren tot 1902. Dan verhuist de oud boer naar IJlst.

Dorpscanon van Folsgeare

Eastimmerwei 23, Suderburen

Douwe Reitsma en Elizabeth Zandstra wonen dan met hun kinderen op Suderburen tot 1923. Dan komen zoon Meije Douwes Reitsma en Geertje Foppes op de boerderij.

Douwe Rinkes Reitsma en
Elizabeth Zandstra

foto Fries Landbouwblad

Douwe Rinkes Reitsma en Elizabeth Zandstra, boer en boerinne op Suderburen fan 1902 oant 1923.

Meije Douwes Reitsma en Geertje Foppes krijgen twee dochters, Hiltje 1925 en Elisabeth 1933. Hiltje Meijes trouwt in 1951 met Cornelis Attema en Elisabeth Meijes in 1961 met Klaas Jelles Abma.

Hiltje en Cornelis Attema komen in 1961 met hun drie kinderen Geertje, Ytje Hinke en Jisk op Suderburen.

Er vindt nu weer een grote verbouwing plaats. Naast de stelpboerderij wordt een koestal gebouwd. De melkkelder maakt plaats voor een nieuwe woonkamer.

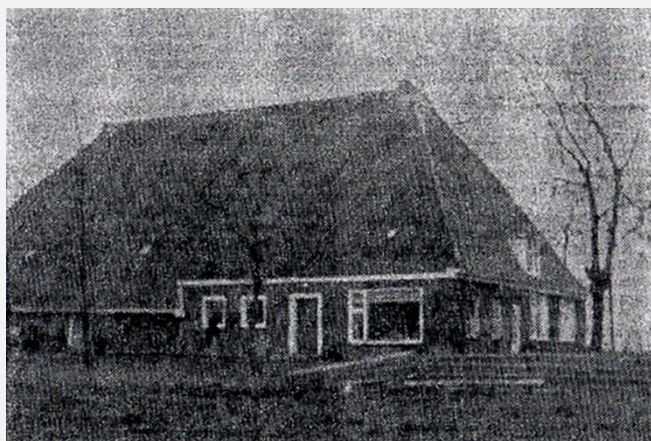

foto Fries Landbouwblad (na de verbouwing)

Achter de boerderij komt een nieuwe ligboxstal. Als Jisk en zijn vrouw Gretha in 1981 op de boerderij komen, hebben ze een modern boerenbedrijf. Jisk is boer in hart en nieren, maar heeft iets tegen de nieuwe regelgeving van de overheid. Ze

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

krijgen drie kinderen: Cor, Jannie en Hilde. Er is geen opvolger en in 2005 besluiten ze de boerderij te verkopen.

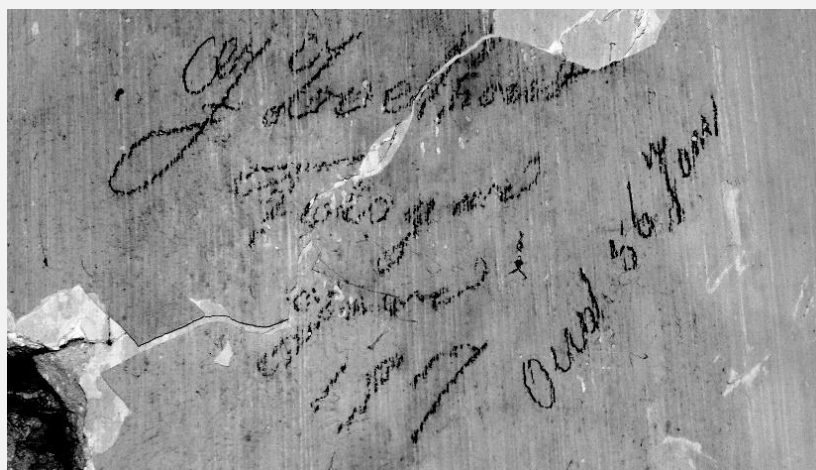

Foto Atse Bruin

Jan Tinus Greydanus en Maaïke Greydanus-Hoekstra komen op de boerderij. Jan Tinus begint met de stalling van paarden. Hiervoor komt er een nieuwe loods bij en later nog een binnenbak.

foto Atse Bruin

Bij een verbouwing van een kamer in 2017 komt Jan Tinus deze notitie van schilder J. Zoethout uit Folsgeare tegen. Hij heeft als 56 jarige op de boerderij werkzaamheden verricht.

foto Mario Grims

Dorpscanon van Folsgeare

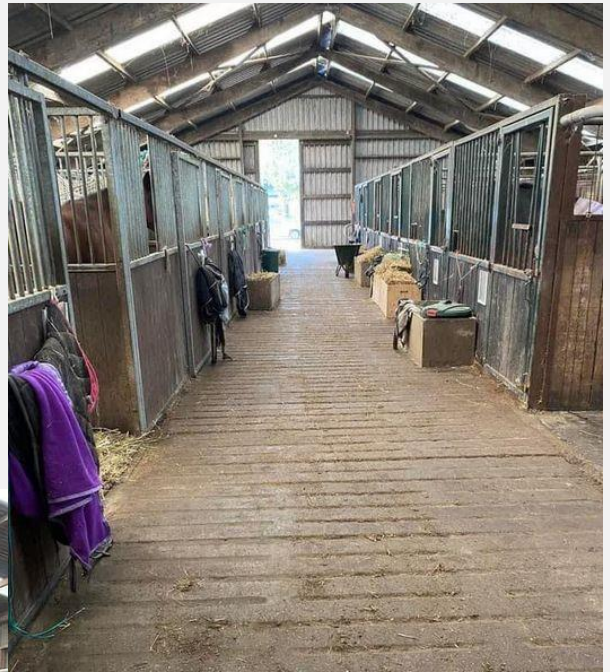
Easthimmerwei 23, Suderburen

foto Atse Bruin

Jan Tinus kan het hier echter niet vinden en besluit in 2016 de boerderij te verkopen. Hij zoekt zijn geluk in Frankrijk.

De nieuwe eigenaar is de familie Raadsveld. In de boerderij is nog steeds een paardenstalling. De paarden verblijven in de stal, komen iedere dag buiten en worden goed verzorgd. Er is een binnen- en een buitenbak beschikbaar.

foto's
Raadsveldpaardenstalling Folsgeare

Dorpscanon van Folsgeare

Easthimmerwei 23, Suderburen

foto Wytske Heida

Wie weet komt ooit de naam Suderburen terug.

Colofon

Tekst: Atse Bruin

Bewerking: Wytske Heida

Foto's: Atse Bruin, Fries Landbouwblad, Raadsveld- paardenstalling Folsgeare, Mario Grims, Wytske Heida

Kaartjes: Schotanus, Eekhoff, Kadaster, collectie Zuiderzeemuseum

Disclaimer: Voor alle foto's geldt, dat er zorgvuldig is uitgezocht wie de eigenaar is en is toestemming gevraagd en gekregen voor gebruik in dit venster. Vensters over personen zijn geplaatst na feedback met betrokkenen. Mocht er desondanks iets niet correct zijn, gelieve de redactie te informeren.